

Høringsuttalelse

Småkraftforeninga

Tredje kontrollstasjon – elsertifikatordningen

Vi viser til høringsbrev fra Olje- og energidepartementet av 18. desember 2018. Notatet inneholder Småkraftforeningas kommentarer til NVEs rapport som underlag for tredje kontrollstasjon under elsertifikatordningen.

Bakgrunn

Ordningen med elsertifikater har bidratt til betydelig utbygging av ny fornybar kraftproduksjon i Norge og Sverige. Fornybarnæringen har levert på marsjorden som ble gitt fra myndighetene da ordningen ble innført. Dessverre har ikke myndighetene levert hva angår transparens, forutsigbarhet og rammer for markedet. Dette er svært problematisk for aktører som investerer langsiktig - i et generasjonsperspektiv. En tidlig kommunisert, volumbasert stoppregel i kombinasjon med rapporteringsplikt for utbygger om hvor mye man planlegger å bygge ut kunne avhjulpet denne usikkerheten.

Manglende regulering har også ført til at forbrukerne betaler langt mer for elsertifikatene enn det prisene til kraftprodusent skulle tilsi. Ifølge magasinet Energi betalte norske forbrukere 2 milliarder for elsertifikater i 2017 – formidable 700 millioner kroner av dette havnet hos strømselgerne. Det er svært godt betalt for en myndighetspålagt oppgave med lav risiko for selger.

Forslaget fra NVE

Med dette som bakteppe mener vi forslaget om å innføre en sen datostopp for utbygging i Sverige er svært uheldig. En datostopp i 2030 vil uvegerlig sende sertifikatmarkedet mot null i 2022. Dette ut fra en forventet overutbygging allerede i 2021. For de som investerte tidlig under sertifikatmarkedet kan dette få svært uheldige konsekvenser. Det vil også påvirke investorenes generelle tillit til norske myndigheters forutsigbarhet og troverdighet negativt. Det er alvorlig i en bransje hvor man investerer langsiktig. Vi understreker at investorenes forventning har vært at markedet skulle avsluttes i balanse og at sertifikatene skulle ha en positiv verdi i systemets levetid.

Særlig urimelig for småkraften

Datostopp i 2030 vil slå særlig hardt ut i småkraftbransjen. Etter løfter fra flere regjeringer om elsertifikater ble det bygd ut store mengder småkraft i årene 2004 til 2009. Etter løftebrudd fra den daværende rødgrønne regjeringen ble rundt 200 av disse småkraftverkene, tilsvarende ca 2 TWh, likevel utestengt fra elsertifikatmarkedet. Etter at den blåblå regjeringen rettet opp løftebruddet mot slutten av 2014 fikk disse likevel rett på elsertifikater. Flertallet av kom inn i markedet i 2016. Da var det gått over fire år siden sertifikatmarkedet åpnet i 2014. En datostopp i Sverige 2030 vil i praksis frata disse aktørene hele fire år med inntekter fra elsertifikater da markedet for alle praktiske

hensende vil gå i null i 2021 /2022. Dette blir for disse særlig alvorlig siden perioden med elsertifikater allerede er avkortet med årene fra byggestart frem til 2009.

Forslag til løsning

Småkraftforeninga ser at det neppe er mulig å få til en volumbasert stoppregel i Sverige, men mener likevel det er mulig å gjøre grep som vil forbedre balansen i markedet ved avslutning. Vi slutter oss her til forslagene fra Norwea:

1. Man innfører en lik stoppregel i Sverige som i Norge. Det innebærer en stoppdato 31.12.2021, med avkortning etter 31.12.2020.
2. Markedet i sin helhet avsluttes etter annulleringen i mars 2036, etter at det siste elsertifikatet utstedes en gang i 2035 (gitt ferdigstilte prosjekter i 2021.) Dette innebærer at kvotekurven for årene 2036 - 2045 i sin helhet flyttes frem i tid.

Behov for evaluering

Småkraftforeninga vil ta til orde for en evaluering av markedet for elsertifikater. Som vi var inne på under avsnittet «Bakgrunn» har systemet hatt en rekke negative sideeffekter for både fornybarutbyggere og forbrukere. Utbyggerne har levert mens man i større grad burde tatt inn over seg at markedet bør styres med tydelige rammer. Dette blir særlig tydelig for et marked etablert og styrt av myndighetene for en tidsavgrenset periode.

Oslo, 05.04.19

Knut Olav Tveit

Daglig leder Småkraftforeninga